

Bộ GD&ĐT lên tiếng về dạy thêm: Không cấm nhu cầu học tập chính đáng

18:54 11/01/2026

Bộ Giáo dục và Đào tạo khẳng định không cấm dạy thêm, học thêm chính đáng, nhưng đang hoàn thiện quy định theo hướng quản lý chặt chẽ, minh bạch và hiệu quả hơn. Trong dự thảo thông tư sửa đổi Thông tư 29, việc dự kiến trao quyền cho hiệu trưởng được chủ động đề xuất tăng thời lượng dạy thêm trong nhà trường đang thu hút nhiều ý kiến quan tâm, bởi bên cạnh tính linh hoạt, chính sách này cũng đặt ra những câu hỏi về cơ chế kiểm soát và bảo vệ quyền lợi của học sinh, giáo viên.

Bộ Giáo dục và Đào tạo cho biết, chủ trương xuyên suốt của ngành là không cấm dạy thêm, học thêm, bởi đây là nhu cầu thực tế của cả người học và người dạy. Tuy nhiên, hoạt động này cần được quản lý phù hợp, hiệu quả, bảo đảm đúng mục đích, đúng đối tượng và không gây hệ lụy tiêu cực đối với môi trường giáo dục.

Trước kiến nghị về việc cho phép tổ chức dạy thêm trong nhà trường, Bộ Giáo dục và Đào tạo khẳng định, nếu được thực hiện đúng quy định, dạy thêm trong trường sẽ góp phần sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất công lập, tránh lãng phí tài sản nhà nước; đồng thời tạo ra môi trường học tập an toàn, có sự quản lý và giám sát của nhà trường. Đây cũng được xem là giải pháp giúp giảm chi phí học thêm cho phụ huynh, hạn chế tình trạng dạy thêm tràn lan bên ngoài và góp phần nâng cao chất lượng giáo dục.

Liên quan đến quy định hiện hành, Bộ Giáo dục và Đào tạo cho biết, Thông tư số 29/2024/TT-BGDĐT không cấm dạy thêm trong nhà trường, mà chỉ giới hạn đối tượng học sinh được học thêm tại trường. Theo đó, chỉ ba nhóm học sinh thuộc trách nhiệm của nhà trường mới được tổ chức dạy thêm và không thu tiền của học sinh.

Ngành Giáo dục khẳng định, không đặt mục tiêu xóa bỏ dạy thêm, học thêm bằng mệnh lệnh hành chính, mà hướng tới việc quản lý chặt chẽ để bảo đảm hoạt động này diễn ra lành mạnh, đúng quy định và không bị biến tướng.

Bộ Giáo dục và Đào tạo khẳng định không cấm dạy thêm, học thêm chính đáng (Ảnh minh họa)

Hiện nay, các trường phổ thông đang triển khai Chương trình giáo dục phổ thông 2018, với quy định cụ thể về số tiết từng môn học, các hoạt động giáo dục và yêu cầu cần đạt, được xây dựng phù hợp với lứa tuổi và khả năng tiếp thu của học sinh. Bộ Giáo dục và Đào tạo giao quyền tự chủ cho nhà trường trong việc xây dựng kế hoạch giáo dục, đồng thời yêu cầu giáo viên đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát triển năng lực học sinh theo mục tiêu chương trình.

Theo quan điểm của Bộ, nếu nhà trường và giáo viên thực hiện đúng, đủ thời lượng giảng dạy, học sinh đã được trang bị lượng kiến thức cần thiết để đáp ứng yêu cầu chương trình. Về lâu dài, ngành Giáo dục hướng tới mô hình trường học không có dạy thêm, học thêm, để sau giờ học chính khóa, học sinh có thời gian tham gia các hoạt động vui chơi, thể thao, mỹ thuật, âm nhạc và các hoạt động trải nghiệm, bảo đảm sự phát triển toàn diện.

Trong bối cảnh đó, Bộ Giáo dục và Đào tạo đang lấy ý kiến đối với dự thảo thông tư sửa đổi, bổ sung Thông tư số 29 về dạy thêm, học thêm. Dự thảo tiếp tục khẳng định không cấm dạy thêm, học thêm chính đáng, không hạn chế nhu cầu học tập hợp pháp của người học và quyền dạy học của nhà giáo theo quy định của pháp luật.

Trọng tâm của dự thảo là tăng cường các giải pháp quản lý, hạn chế tối đa các hành vi dạy thêm trái hình, ép buộc học sinh học thêm, trực lợi từ hoạt động dạy

thêm, học thêm và gây ảnh hưởng tiêu cực tới môi trường giáo dục. Dự thảo cũng làm rõ phạm vi điều chỉnh, phân định các hoạt động giáo dục tăng cường, các hoạt động theo nhu cầu, sở thích chính đáng của học sinh nhằm phát triển toàn diện, được tổ chức theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và không thuộc phạm vi điều chỉnh của dạy thêm, học thêm.

Một nội dung đáng chú ý là dự thảo tăng cường quản lý hành vi dạy thêm của giáo viên, gắn hoạt động này với chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp, nghĩa vụ, quyền hạn và những điều nhà giáo không được làm theo quy định của Luật Nhà giáo; đồng thời làm rõ trách nhiệm giải trình của hiệu trưởng trong quản lý dạy thêm, học thêm tại nhà trường.

Theo dự thảo, hiệu trưởng được trao quyền chủ động, linh hoạt trong tổ chức thực hiện, bao gồm việc đề xuất tăng thời lượng dạy thêm trong nhà trường đối với các đối tượng được phép, trên cơ sở nhu cầu thực tế, điều kiện tổ chức dạy học và đề nghị của giáo viên, phụ huynh, học sinh. Dự thảo cũng bổ sung quy định về trách nhiệm báo cáo của giáo viên khi tham gia dạy thêm ngoài nhà trường, trong đó yêu cầu làm rõ mối quan hệ giữa giáo viên với chủ thể đứng tên đăng ký kinh doanh cơ sở dạy thêm.

Việc dự kiến trao quyền cho hiệu trưởng tăng thời lượng dạy thêm đang thu hút nhiều ý kiến từ dư luận. Đây được xem là bước đi nhằm tăng tính linh hoạt trong quản lý giáo dục, phù hợp với tinh thần phân cấp, phân quyền và trao quyền tự chủ cho cơ sở giáo dục. Tuy nhiên, khi quyền được mở rộng, câu hỏi đặt ra là quyền lực ấy sẽ được kiểm soát như thế nào để không trở thành áp lực đối với học sinh và giáo viên.

Thực tế cho thấy, mỗi nhà trường có điều kiện, đối tượng học sinh và nhu cầu học tập khác nhau. Việc áp một khung cứng về thời lượng dạy thêm cho mọi trường trong mọi hoàn cảnh đôi khi không phản ánh đúng thực tiễn. Nếu được thực hiện đúng tinh thần, việc trao quyền cho hiệu trưởng có thể giúp đáp ứng nhu cầu học tập chính đáng của học sinh, tận dụng đội ngũ giáo viên và cơ sở vật chất hiện có, đồng thời hạn chế tình trạng học sinh phải tìm đến các lớp học thêm bên ngoài thiếu kiểm soát.

Tuy nhiên, trong môi trường giáo dục phổ thông hiện nay, hoạt động quản lý không thể tách rời khỏi chỉ tiêu chất lượng, áp lực thành tích và sự so sánh giữa các trường, các địa phương. Nếu không có cơ chế kiểm soát rõ ràng, việc đề xuất tăng thời lượng dạy thêm rất dễ chuyển từ nhu cầu của học sinh sang yêu cầu mang tính hành chính, thậm chí trở thành một dạng “chuẩn ngầm” mà giáo viên và học sinh khó từ chối. Khi đó, dạy thêm trong trường, vốn được kỳ vọng là chính đáng và minh bạch, có thể tạo ra những áp lực mới.

Thực tiễn tổ chức dạy thêm trong trường thời gian qua cho thấy, dù chi phí thấp hơn nhiều so với học thêm bên ngoài, nhưng hiệu quả chưa thực sự trúng nhu cầu. Nhiều trường tổ chức dạy thêm với mức học phí chỉ khoảng 10 nghìn đồng mỗi tiết, tương đương 100 nghìn đồng mỗi tháng cho một môn học, thấp hơn nhiều so với mức 200–300 nghìn đồng/môn học ở các lớp học thêm bên ngoài. Tuy nhiên, học sinh thường không được lựa chọn giáo viên, không được phân nhóm theo trình độ, lớp học thêm vẫn giữ nguyên theo lớp chính khóa và giáo viên do nhà trường phân công.

Cách tổ chức này khiến việc dạy thêm mang tính đại trà, trong khi nhu cầu của học sinh rất khác nhau. Học sinh giỏi cần được học nâng cao, chuyên sâu, còn học sinh yếu lại cần được củng cố kiến thức cơ bản. Khi giáo viên buộc phải dạy ở mức trung bình để phù hợp với cả lớp, cả hai nhóm đều khó đạt được mục tiêu. Không ít học sinh dù đã học thêm trong trường vẫn tiếp tục tìm đến các lớp học thêm bên ngoài.

Từ thực tế đó cho thấy, vấn đề không chỉ nằm ở việc có hay không tổ chức dạy thêm trong trường, mà quan trọng hơn là cách tổ chức, phân hóa đối tượng và đáp ứng đúng nhu cầu người học.

Một khía cạnh khác cũng được nhiều ý kiến đặt ra là mối quan hệ giữa hiệu trưởng và giáo viên không phải lúc nào cũng ngang bằng. Trong bối cảnh đánh giá, xếp loại, thi đua, khen thưởng vẫn gắn chặt với quyền quản lý của người đứng đầu, nếu việc tăng thời lượng dạy thêm không được quy định rõ tính tự nguyện, giáo viên có thể khó từ chối tham gia, lo ngại ảnh hưởng đến đánh giá cuối năm và phải chịu thêm áp lực công việc ngoài giờ chính khóa.

Vì vậy, nhiều ý kiến cho rằng, trao quyền cho hiệu trưởng cần đi kèm cơ chế kiểm soát, làm rõ điều kiện, tiêu chí khi đề xuất tăng thời lượng dạy thêm; cơ chế lấy ý kiến phụ huynh, học sinh một cách thực chất; trách nhiệm giải trình của hiệu trưởng và cơ chế giám sát từ cơ quan quản lý cấp trên.

Trao quyền cho hiệu trưởng trong tổ chức dạy thêm có thể mang lại sự linh hoạt cần thiết cho nhà trường nếu được thực hiện thận trọng, minh bạch và có kiểm soát. Mục tiêu của chính sách không nên dừng lại ở việc tăng số giờ học, mà phải hướng tới đáp ứng đúng nhu cầu học tập của học sinh và bảo đảm quyền nghề nghiệp chính đáng của giáo viên. Nếu thiếu thiết kế tổ chức phù hợp và cơ chế giám sát hiệu quả, dạy thêm trong nhà trường khó đạt được mục tiêu đề ra, thậm chí có thể phản tác dụng.

Thiên Trường